

КОНЦЕПЦИЯ ЗА УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА” – ГР. ПЛЕВЕН

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОБЩА ЧАСТ

1.1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.2. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.3. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА

1.4. НОРМАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ПРЕДПОСТАВКИ

2. ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА МЕСТНОСТ

2.1. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ПЛОЩ И ГРАНИЦИ

2.2. ФОНДОВА ПРИНАДЛЕЖНОСТ И СОБСТВЕНОСТ

2.2.1. ИЗХОДНА БАЗА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ БАЛАНСА НА ТЕРИТОРИЯТА.

2.2.2. ИЗХОДНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗАСНЯВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА.

2.3. СОБСТВЕНОСТ - ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ ПРИ ПЛАНИРАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ СОБСТВЕНИЦИТЕ ДЕЙНОСТИ.

2.4. ЕКОЛОГИЧНА ОБСТАНОВКА И ПРОБЛЕМИ

2.4.1. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА СИТУАЦИЯ КАТО БАЗА ЗА ПРОЕКТИРАНЕ

2.4.2. АНАЛИЗ НА ПАРКОВАТА РАСТИТЕЛНОСТ КАТО ОБЕКТ НА ПРОЕКТИРАНЕ

2.4.3. АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА ПАРКОВАТА ФАУНА КАТО ОБЕКТ НА ПРОЕКТИРАНЕ.

2.4.4. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

3. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА”

3.1. ЦЕЛИ

3.2. РЕГЛАМЕНТАЦИЯ ОТ НОРМИ И РЕЖИМИ

3.2.1. ЗОНИРАНЕ И ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ЗОНИТЕ

3.2.2. РЕЖИМИ И НОРМИ, ВАЛИДНИ СЪОБРАЗНО ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО /ЗЗТ, ЗУТ/ И ЗАПОВЕД №РД-300 НА МОСВ ЗА ОБЯВАВАНЕ И ПРОМЕНИ СЪГЛАСНО ЧЛ. 42, АЛ. 5 И ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ. 41, Т.3 И 5 ОТ ЗЗТ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА”.

3.3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

4. СЪДЪРЖАНИЕ И ОБХВАТ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА”

5. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗМ “КАЙЛЪКА”

1. ОБЩА ЧАСТ

1.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на разработването на тази цялостна концепция за устройство и управление на Защитена местност “Кайлъка” е да се анализира актуалното състояние на защитената територия като цяло, проблемите за разрешаване и перспективите за развитие като утвърдил се единствен център за рекреация на жителите на гр. Плевен, на жителите на Област Плевен, както и на неговите гости от цяла България и чужбина.

Само по този начин могат да се решат няколко основни въпроса: да се предвидят паркоустройствени и териториално – устройствени механизми за рентабилно използване на имотите в Защитената територия от техните собственици; да се уточнят процедурите и действията за оптимално съчетаване на публичните и частни интереси; да се предложи функционално зонироване на територията и режими за използване или застрояване. След уточняване на всичко това, ще се създаде възможност за привличане на български и чуждестранни инвестиции, за постигане на основната цел.

1.2. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Защитена местност “Кайлъка” представлява живописна проломна долина на река Тученишка в непосредствена близост с гр. Плевен. През II-ри век пр.н.е. Римската империя сломява на това място упоритата съпротива на тракийците и слага началото на своята провинция Мизия. Тук е била построена римската пътна станция “Сторгозия”, както е било наименовано римското селище в Кайлъка, разрушено впоследствие от готите.

От 1939 г. жителите на гр. Плевен са започнали целенасоченото му използване за отдых и туризъм. С Постановление №21496/17.10.1939 г. на МЗДИ*/отделение за горите, лова и риболова/, местността “Кайлъка” се обявява за Народен парк с площ от 3000 дка /ДВ, бр.272 от 22.12.1939 г./ В последствие площта на парка нараства на 10 000 дка, като същият е обявен за защитена местност от МГОПС – Заповед 3700 от 29.12.1972 г./ДВ, бр.13, 1973 г./

По инициатива на Ген. Иван Винаров през 1946 г. е изграден строителен комитет “Кайлъка”. В продължение на 25 години под ръководството на ГНС – Плевен и с доброволния труд на младежта и цялото гражданство, живописната долина на река Тученица се превръща в красив парк.

Осовено значение има защитената местност “Кайлъка” сега за жителите на Плевен и многобройните му гости през летните месеци на годината, когато максималните температури на въздуха в града достигат най-високите показатели за страната. Той е единственото място за рекреация – краткотраен отдых, различни видове спортове, опознавателен туризъм, развлечения и др.

1.3. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА

Настоящата разработка решава следните въпроси:

- Обосновава и конкретизира предмета и задачите на бъдещите проекти, планове и програми поотделно и в тяхната съвкупност в съответствие с актуалното нормативно законодателство.
- Определя насоки за приоритетни области от интегралната структура за устойчиво развитие на Защитена местност “Кайлъка”.
- Посочва етапите и сроковете за проучвателните и проектни дейности, обобщаване на информацията с оценки, прегледи, обсъждания.

- Конкретизира възможностите за финансиране на проектите и на последващата им реализация.

Основното предназначение на Концепцията за устойчиво развитие на Защитена местност “Кайлъка”, е да експонира в синтезиран вид бъдещите устройствени и управленски решения пред потенциални инвеститори, неправителствени организации, предприемачески фондове и програми.

1.4. НОРМАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ПРЕДПОСТАВКИ

Като основни нормативни и административни предпоставки за изготвянето на цялостната концепция за управление и устройство на Защитена местност “Кайлъка” гр. Плевен могат да се приемат следните документи:

- Интегрална структура за устойчиво развитие и предвиждани дейности от Областна администрация Плевен за екологично оздравяване и обособяване на Защитената територия като зона за отдих на гр. Плевен.
- Предложение от Областен Управител Плевен за прекатегоризиране на защитена местност “Кайлъка” съгласно Закона за защитените територии.
- Закон за защитените територии /ЗЗТ/ - ДВ бр. 133 от 1998 г.
- Закона за устройство на територията /ЗУТ/ - ДВ бр.1 от 2001 г.
- Закон за регионално развитие – ДВ бр. 26 от 1999 г.
- Национален план за регионално развитие /ДВ бр. 106 от 1999 г. и изменение и допълнение на НППР за периода 2000–2006 г. от 02.03.2001 г. – ДВ. бр. 24 от 2001 г.
- Стратегия за регионално развитие на Област с административен център Плевен за периода 2001 – 2006 г.
- Областен план за регионално развитие на Област Плевен.

Всички тези документи, засягащи пряко или косвено защитена местност “Кайлъка”, са изключително важни и необходими като концептуална база за проектиране и последваща реализация, като предпоставка за вписването на бъдещите действия и мерки в програмите за развитие на местно, регионално и национално равнище.

Насоката и перспективата за развитие на Защитена местност “Кайлъка” е определена като единствен “отдушник” и територия за активен отдих в радиус на 50 км. Екологичното оздравяване на територията е водещ елемент от политиката на бъдещото му развитие.

Изхождайки от нормативната база, продиктувана от сложните и динамични деградационни процеси в защитената територия, със заповеди на Областен Управител Плевен, бяха определени две работни групи, които излязоха с конкретни решения за следното:

- Предвиждане на териториално-устройствени механизми /в т.ч. градоустройствени и ландшафтноустройствени/ за определяне параметрите на използване от собствениците на техните имоти в защитената местност.
- Посочване на процедурите и действията за оптимално съвместяване на публичните и частни интереси в Защитената територия.
- Предвиждане на функционално зонироване и режими на ползване при конкретизация на възможните дейности или застрояване.

Разрешаването на този приоритетен екологичен проблем, имащ пряко отношение към устойчивото развитие на Плевенска област като цяло, е важно условие по пътя на интегриране към Европейските структури и законодателства.

В тази връзка, съгласно изготвеното Предложение за промени съгласно чл. 36 от ЗЗТ от Областен Управител Плевен, включващо:

- предложение за изключване от общата площ на ЗМ “Кайлъка”, площта на кариерата за варовик - 276,821 дка по Акт № 337 за иключително държавна собственост на МРРБ.
  - описание на защитена местност “Кайлъка” - местоположение и граници.
  - проектозаповед за забранителен режим в ЗМ “Кайлъка”
  - работна схема в М 1: 10 000, изготвена от “Геопланпроект”-Плевен с Баланс на териториите и замлищните граници, граничеци със ЗМ “Кайлъка”, е издадена Заповед № РД-300 от 17.05.2001 г. на Министъра на околната среда и водите за обявяване и промени в защитената местност.
- Съгласно решение на Областната работна група предстои да се изготвят:
- “Кадастрален план на Защитена местност “Кайлъка”, съгласно чл. 35 от Закона за кадастъра и имотния регистър и специализирана карта, съгласно чл. 32 от ЗКИР и чл.54 на ЗЗТ.
  - План за управление на защитена местност “Кайлъка”, съгласно чл. 58, ал. 2 от ЗЗТ.

2. ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА МЕСТНОСТ.

2.1. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ, ПЛОЩ И ГРАНИЦИ

Защитена местност “Кайлъка” е локализиран в долната част на живописната проломна долина на река “Тученица” в юго-западна посока, само на 6 км от центъра на гр. Плевен. Това негово местоположение го определя като утвърдена зона за отдих, спорти туризъм както за жителите на областния център Плевен, така и с оглед посетителския потенциал от по-близките области – В.Търново, Ловеч, Габрово, попадащи в Северния Централен планов район за планиране, съгласно НППР и Закона за регионалното развитие, както и от цялата страна и чужбина.

Документи, касаещи границите, площта и статута са взаимно свързани:

- Заповед №3700 от 29.12.1972 г. на МГОПС за обявяването му като Защитена местност с обща площ от 1000 ха, на основание чл. 19 и чл. 22 от Закона за защита на природата.
- Заповед №1121 от 09.12.1993 г. на МОС за определяне на парк “Кайлъка” за защитена територия с Национално значение за опазване на биоразнообразието, за науката и културата.
- Заповед № РД-300 от 17.05.2001 г. на МОСВ за прекатегоризиране на Защитена местност “Кайлъка” на основание § 3 и § 4 от ЗЗТ, в “Защитена местност” съгласно чл. 5, т. 6 и чл. 33 от ЗЗТ. Общата площ на защитената територия съгласно заповедта е **999.8 ха**.

2.2. ФОНДОВА ПРИНАДЛЕЖНОСТ И СОБСТВЕНОСТ

2.2.1. ИЗХОДНА БАЗА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ БАЛАНСА НА ТЕРИТОРИЯТА.

Във връзка с представената техническа документация и картен материал, необходими за издаването на Заповед № РД-300 на МОСВ, територията и границите на Защитената местност са определени съгласно изработената от “Геопланпроект”-ЕООД-Плевен работна схема в М 1:10000, с примерен баланс на територията по фондове и начин на трайно ползване, изготвен по дигитализирани ЕТК от 1982 и схеми за тестване на землищните граници на Поземлена комисия гр. Плевен, както следва:

- Сескостопански фонд - 2845.45 дка

- Терени на обществени сгради и центрове, озеленяване, градско и крайградско движение – 440.17 дка.
  - Територии, заети от скали, пясъци и дерета – 411.73 дка.
  - Държавен горски фонд – 5790.44 дка.
  - Водни течения и площи – 313.42 дка
  - Транспортна територия – 220.96 дка.
- ОБЩА ПЛОЩ: 10026.16 дка**

Балансът ще бъде променен с изготвянето на нов кадастрален план на Защитена местност “Кайлъка” гр. Плевен, което е най-належащо на този етап.

2.2.2. ИСХОДНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗЯСНЯВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА.

- АКТ № 406 / 19.05.1997 г. на Областен Управител Ловеч, с който Защитена местност “Кайлъка” е актувана за публична държавна собственост с обща площ от 711.2 ха.
- АКТ № 337 / на МРРБ за изключително държавна собственост върху кариерата за варовик – 276.821 дка, изключена от границите на защитената територия съгласно Предложението на Областен Управител Плевен.
- Данни от Кадастъра на собствеността върху земеделските земи и Кадастъра на собствеността върху горите и земите от ГФ на Поземлена комисия – Плевен. Възстановено е право на собственост по чл.4, ал.2 от ЗВСГЗГФ на 74 броя имоти частна собственост с обща площ от **645.471 дка**, попадащи в ГФ на територията на Защитена местност “Кайлъка”.
- Решения на Плевенски районен съд за възстановяване на поземлени имоти в стари реални граници съгласно ЗСПЗЗ на частни собственици с обща площ от **32.8 дка**.

2.3. СОБСТВЕНОСТ - ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ ПРИ ПЛАНИРАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ СОБСТВЕНИЦИТЕ ДЕЙНОСТИ.

Съгласно чл. 5 от Закона за защитените територии, парк “Кайлъка” попада в категория “Защитена местност”. Съгласно **чл. 11** на същия закон и **параграф 7 он ПРЗ**, собствениците и ползвателите на гори, води, земи и водни площи в защитените територии са длъжни да спазват режимите, установени по реда на този закон, със Заповедта за обявяване на Защитената територия и Плана за управлението ѝ.

Подоброно са описани в т. 3.2.2. Режими и норми, валидни съобразно действащото законодателство /зт, зут/ и заповед №рд-300 на МОСВ за обявяване и промени съгласно чл. 42, ал. 5 и във връзка с чл. 41, т.3 и 5 от ЗЗТ на защитена местност “Кайлъка”.

На основание **чл. 12 от ЗЗТ** – Разпоредителни сделки с недвижими имоти в землища, в които има защитени територии, се извършват след представяне на писмена Декларация по образец, утвърден от МОСВ, съгласуван с Министерство на правосъдието и правната евроинтеграция, от прехвърлителя дали имотът попада в защитена територия. Приобретателите на имоти декларират при прехвърлянето, че са запознати с режима на дейностите в защитената територия.

Приобретателите на имоти уведомяват Областен Управител Плевен в 14 – дневен срок от придобиване на правото на собственост.

Съгласно **чл. 13 ал. 2 от ЗЗТ**, строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се

изсква оценка на въздействието върху околната среда, се извършват след **писмено съгласие на МОСВ**.

Съгласно **параграф 7 от ПЗР на ЗЗТ**, собствениците и ползвателите на гори, земи и водни площи в защитените територии **задължително съгласуват с Министерството на околната среда и водите** дейностите, които планират да извършат в тях, ако липсва план за управление или те не са предвидени в плановете и проектите, независимо от разрешенията които се изискват от други закони.

След получаване писмено съгласие от МОСВ по чл. 13 и параграф 7, проектите и дейностите се съгласуват от **Областен Управител Плевен**.

Съгласно **чл. 14 от ЗЗТ**, собствениците и ползвателите на гори и земи в защитените територии не могат да ограничават движението по пътищата и по маркираните пътеки, минаващи през имотите им. Същите не могат да оградят имотите си в защитената територия, с изключение на сградите и прилежащите към тях дворни места и на младите горски насаждения.

Съгласно **чл. 15 от ЗЗТ**, по искане на органите на МОСВ или МЗГ, собствениците и ползвателите са длъжни да осигурят свободен достъп до имотите си, за извършване на необходимите проучвания, измервания и проверки, както и за извършване на поддържащи и възстановителни дейности, предвидени по реда на този закон, в заповедите за обявяване на защитените територии и плановете за управлението им.

2.4. ЕКОЛОГИЧНА ОБСТАНОВКА И ПРОБЛЕМИ

2.4.1. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА СИТУАЦИЯ КАТО БАЗА ЗА ПРОЕКТИРАНЕ

През последното десетилетие, основно поради недостиг на финансови средства, ЗМ “Кайлъка” силно е променил първоначалния си облик и е екологично застрашен. По биологични, абиотични /главно климатични/ и антропогенни причини ежегодно загиват около 40 % от съществуващата дървесна растителност. През последните години най-масово загиват брезата и акацията /поради съхнене/.

В защитената местност “Кайлъка”, попада една защитена територия – природна забележителност “пещера Разбитица” в местността “Среброструй”, обявена със заповед №1422 / 24.06.1969 г. на Министерство на горите и горската промишленост /ДВ, бр. 79/1969/, с площ от 0.5 ха. Необходима да се направи пълна инвентаризация на местообитанията на защитените растителни и животински видове.

Водните площи – язовири, вътрешната река /корито на р. Тученица/, огледала и др. са силно замърсени от отпадните води, поради липса на финансови средства за доизграждане на колекторната мрежа в защитената територия. Множество от изградените обекти, заведения и почивни станции директно заустват отпадните си води във водите на река Тученица.

Редовното им затлачване с клони, цели дървета, отпадъци и др. Материали, носени от често прииждащите води на реката са допълнително утежняващ фактор за функциониране на екосистемата.

Замърсяващите производства на асфалтовата база на фирма “Инжстрой”-ЕООД и кариерата за варовик на “Плевенски цимент”-АД в непосредствена близост с границите на защитената местност са основен фактор за негативните въздействие върху биотопите, флората и фауната от една страна, както и върху осетителите на парк от друга.

Транспортните връзки, преминаващи през територията на ЗМ “Кайлъка” са стари и амортизирани, но небезалтернативни. Замърсяващото им въздействие макар и с превес върху атмосферния въздух и спокойствието на обитателите и посетителите, вреди и върху

останалите компоненти на околната среда, със значение за екологичното равновесие в защитената територия.

Досега защитената територия се поддържа от общинска фирма “Паркстрой”-ЕООД – Плевен, но отделените финансови средства са крайно недостатъчни за реализиране на отделните дейности в защитената местност, които за сега не решават трайно проблемите, а частично.

2.4.2. АНАЛИЗ НА ПАРКОВАТА РАСТИТЕЛНОСТ КАТО ОБЕКТ НА ПРОЕКТИРАНЕ

Растителните съобщества в защитената територия имат предимно вторичен произход. Върху изоставени площи в процеса на вторични сукцесии са се формирали ливаден тип тревни съобщества, които са подложени на различен антропогенен натиск – незаконно строителство, утъпкване и др.

В растителната покривка доминират тревните съобщества, а прилежащите горски формации са представени от мезофилни средноевропейски геоеlementи.

От естествено формиралите се храстовидни на първо място е Люлякът */Siringa vulgaris L./*, с многообразието си от цветове и Обикновената драка */Paliurus spina Christi/*. По-рядко срещани са : Смардликата */Cotinus coggygia Scop/*, Дива къпина */Viburnum opulus L./*, Клокочка */Cornus mas L./*, Европейски чашкодрян */Evonimus onropala/*, Брадавичен чашкодрян */Evonimus verrukosa/*.

Често срещано е дървесно-лиантовото растение Обикновен бръшлян */Hedera helix L./*. Значителна част от територията на парка е засадена с градински цветя и храсти: *Spiraea*, *Lonicera carrifolium*, *Forsythia* и мн. др.

Естествените формации от дървесни видове обхващат 2795.1 дка, в които преобладават: Цер */Quercus cerris L/*, Благун */Quercus frainetto Ten/*, Обикновен габър */Carpinus betulus L/*, Полски бряст *Ulmus minor Mill/*, Дребнолистна липа */Tilia cordata Mill/* и др.

По-голяма част от посочените видове се срещат еднично или на малки групи, а насаждения образуват само церът и обикновеният габър – 571.4 дка.

Изкуствено създадената растителност главно в горските култури е на площ от 3192.7 дка, от които: Акация */Acacia Wlld/* - 1085.4 дка, Черен бор */Pinus nigra Arn/* - 813.3 дка, Обикновен орех */Juglans regia/* – 323.7 дка, Ясеноволистен явор */Acer negundo L/* – 184.2 дка, Обикновен ясен */Fraxinus excelsior L/* – 110.1 дка, Американски ясен */Fraxinus americana L/* – 74.1 дка, Планински явор */Acer helbreichil orch/* – 63.1 дка, Китайски мехурник – 34.3 дка, Шестил */Acer platanoides/* – 27.1 дка, Полски бряст */Ulmus minor Mill/* – 31.1 дка, Айлант */Ailanthus altissima Mill/* – 23.4 дка, Мекиш */Acer hircanum/* – 19.7 дка, Червен дъб */Quercus rubra L/* – 15.7 дка, Овощни дървета – 110.1 дка, Смесени групи – 261.5 дка.

Многообразието от растителни видове е повече от 150, числящи се към 40 ботанически фамилии, които трудно могат да се изброят. Средната възраст на дървесните групи и насаждения е от 15 до 65 години.

2.4.3. АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА ПАРКОВАТА ФАУНА КАТО ОБЕКТ НА ПРОЕКТИРАНЕ.

Естествените формации от растителни видове и изкуствено създадените такива са предпоставка за добре представените фаунистични елементи.

Наличието на езеро, язовир, река Тученица, около които се създават малки участъци от застояла вода, обуславят наличието на два вида земноводни: Голяма водна жаба */Rana ridibunda/*, Зелена крастава жаба */Buto viridis/* – защитен вид със Заповед №729/30.07.1986г.

Във водоемите на територията на парка бяха установени следните гръбначно-черепни видове: Уклеяка */Alburnus alburnus/*, Сом */Silurus glanis/*, Шапан */Cyprinus carpio/*, Обикновена каракуда */Carassins carassins/*, Бяла риба */Stizostedion hucioerca/*.

В откритите тревни площи се срещат представители на безгръбначната фауна: Градински охлюв /*Helix lucorum*/, Водно конче /*Calopteryx virgo*/, Зелена богомолка /*Mantus religosa*/, Зелен скакалец /*Tettigonia viridissima*/, Майски бръмбар /*Melolontha melolontha*/, Бяла овощна пеперуда /*Aporia cratoegi*/.

От влечугите се срещат: Сив гушер /*Lacerta muralis*/, зелен гушер /*Lacerta viridis*/, Обикновена водна змия /*Natrix natrix*/, Голям стрелец /*Coluber jugularix*/ – защитен вид, Смок мишка /*Elaphe longissima*/ – защитен вид, пепелянка /*Vipera ammodytes*/, Слепок – защитен вид.

Гръбначната фауна е представено от: Полска мишка /*Apodemus agrarius*/, Сива полевка /*Microtus arvalis*/, Катерица /*Sciurus vulgaris*/, костенурка шипобедрена /*Testudo graeca*/, Сив заек /*Lepus europens*/.

На територията на парка са намира ЗООКЪТ, в който се отглеждат редки и нетипични за нашата фауна животни като маймуна, лъв, леопард и др.

2.4.4. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

Екологичното оздравяване на Защитена местност “Кайлъка” е първостепенна задача на Областната и общинска администрация. За предвиджани дейности по обособяването на защитената територия като зона за отдих, бъдещите мероприятия се ранжират както следва:

1. Финансиране на “План за управление на ЗМ “Кайлъка”. Включен е в Областния план за регионално развитие.
2. Финансово обезпечаване на проекта “Колектор ЗМ “Кайлъка” – II-ри етап” с дължина 1623 метра. Същият е включен в Общинската стратегия за развитие и Областния план за регионално развитие на Област Плевен като приоритен.
3. Разработване на проект за паркоустройство на ЗМ “Кайлъка”. Включен е като приоритетен в Областната стратегия за регионално развитие на Област Плевен за финансиране през 2003 г.
4. Ландшафтен проект – ще бъде предложен за включване в предстоящата актуализация на Областния план за регионално развитие на Област Плевен.
5. Програма за технологична интервенция с Технологичен проект за санитарно почистване на растителността.
6. Технологичен проект за почистване на язовирите на р. Тученица
7. Проектиране и изграждане на зони за екзотични и редки дървесни и храстови видове и развитието ѝ като ботанически център за обучение на подрастващите
8. Изграждане на оросителна система, с предимство в районите за редки дървесни и храстови видове.
9. Организиране на сезонни изложения на цветя и декоративна растителност
10. Проектиране и изграждане на водохващане, водоснабдителна система и съоръжения за ползване на съществуващ минерален извор.
11. Изграждане на атракционен център
12. Организиране на Център за международно сътрудничество
13. Технологично обновяване на асфалтовата база.

С реализирането на тази схема за спешни действия, ще се решат основните екологични проблеми на Защитената територия и непосредствено ще се постигнат следните резултати:

- С разработването на Плана за управление на защитената местност ще бъдат определени конкретните дейности в границите на територията, сагласна заповедта за обявяване. Предмет на обследване могат да бъдат биотични и абиотични компоненти и антропогенни фактори, съседни на защитената територия. Ще се формират основните и специфични проблеми на територията. Ще се определят нормите, режимите, условията и препоръките за осъществяване на дейностите и др.

- С доизграждането на колекторната мрежа, ще се преустанови изливането на отпадни води от търговските заведения, вили, почивни станции и други обекти в язовирите на територията и река Тученица, което ги е превърнало в източник на зарази.
- Дейностите по устройство и лесозащита, по почистването на язовирите и коритото на река Тученица ще осигурят условия за отстраняване на здравни рискове и ликвидиране на опасността от изчезване на определени растителни и животински видове.
- С мероприятата за обезпрашаване на асфалтовата база, реконструкцията и модернизацията на транспортните връзки ще се обезпечи въздушния басейн и обезшумяването на района.
- С организирането на цветни изложения, ботаническият център и другите дейности, защитената местност ще стане привлекателен център за екологично въздействие на подрастващите и ще отговори по-пълно на статута си на защитена местност.

3. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА”

3.1. ЦЕЛИ

3.1.1. СЪГЛАСНО ЧЛ. 33, АЛ. 2 НА ЗЗТ, ГЛАВНИТЕ УПРАВЛЕНСКИ ЦЕЛИ, КОИТО СА ПОСТАВЕНИ СА:

- запазване компонентите на ландшафта;
- опазване, поддържане или възстановяване на условия в местообитанията, отговарящи на екологичните видове и съобщества
- предоставяне на възможности за научни изследвания, образователна дейност и екологичен мониторинг
- предоставяне на възможности за рекреация, туризъм и духовно обогатяване.

3.1.2. ВТОРОСТЕПЕННИ ЦЕЛИ, ПРОИЗВОДНИ НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ СА:

- Предвиждане на паркоустройствени и териториалноустройствени механизми, решения за екологосъобразно и многофункционално ползване от собствениците и посетителите на защитената местност
- Посочване на действия и процедури за оптимално съвместяване на публичните и частни процеси в защитената местност

3.2. РЕГЛАМЕНТАЦИЯ ОТ НОРМИ И РЕЖИМИ

3.2.1. ЗОНИРАНЕ И ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ЗОНИТЕ

3.2.1.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ЗОНИ ПО ЧЛ. 33, АЛ. 2 ОТ ЗЗТ И ТЕРИТОРИАЛНОТО ИМ РАЗПОЛОЖЕНИЕ.

3.2.1.2. ОПРЕДЕЛЯНЕ ТЕРИТОРИАЛНО ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЗОНИ, СЪОБРАЗНО СПЕЦИФИКАТА НА ЗАЩИТЕНАТА МЕСТНОСТ:

- зона за пешеходен туризъм, еко – маршрути и пътеки
- зона за плувни спортове
- зона за водни спортове
- зони за други видове спорт – тенискортове, велоспорт, скейбординг и др.
- зона за целогодишен или сезонен риболов
- зона за развлечения – заведения за обществено хранене и забавления, кафетерии и др.
- зона за отдих – почивни станции и домове
- зона за детски кътове и площадки

- зано на парковото изкуство – зелени площи с дървесна и храстова растителност, цветни алеи, водни огледала и фонтани
- зона за културни прояви и инициативи
- зони за историко-археологически паметници
- зона за зоокът
- зона за устойчиво ползване на земеделските земи
- зона за устойчиво ползване на гори и земи от Горския фонд

3.2.1.3. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНОТО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ВСЯКА ЗОНА.

3.2.2. РЕЖИМИ И НОРМИ, ВАЛИДНИ СЪОБРАЗНО ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО /ЗЗТ, ЗУТ/ И ЗАПОВЕД №РД-300 НА МОСВ ЗА ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ СЪГЛАСНО ЧЛ. 42, АЛ. 5 И ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ. 41, Т.3 И 5 ОТ ЗЗТ НА ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КАЙЛЪКА”.

Съгласно цитираната Заповед се променя режима на дейностите в Защитена местност “Кайлъка”, като в границите на защитената местност се забранява:

- извеждането на голи сечи, с изключение на тополовите и акациевите насаждения;
- сечта на хралупати дървета;
- внасянето на растителни и животински видове, неприсъщи за района, освен в местата, определени с плана за управление и в обособения зоокът;
- разораване на земеделски земи;
- паша на домашни животни;
- движението на автомобили извън определените с плана за управление места;
- събирането на редки, ендемични, реликтни и защитени виове и увреждането на техните находища и местообитания;
- строителство на нови сгради, съоръжения и пътища извън определените с плана за управление места
- добива на полезни изкопаеми
- замърсяването на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци;
- използване на торове, както и на химически препарати за растителна защита освен при каламитетни нападения от вредители
- събирането на вкаменелости и минерали, увреждане на скалните образувания;
- лова и използването на изкуствените и естествените водоеми за рибовъдство и промишлен риболов;
- повреждането и унищожаването на указателни, предупредителни и информационни табла за защитената местност;
- паленето на огън и ограждането на територии извън определените с плана за управление места.

3.3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

На базата на характеристиката, анализа и оценките за актуалното състояние на ЗМ “Кайлъка”, както и формулираните основни и второстепенни цели, могат да се степенуват следните основни направления по приоритети:

- възстановяване и опазване на биотопите и биоценозите в защитената местност;
- създаване предпоставки за хармонични взаимоотношения при зачитане на разностранните интереси;
- създаване на предпоставки за разширяване и развитие на рекреацията и туризма;
- предпоставки за устойчиво ползване на комплекса от природни ресурси в различните фондове – поземлен, горски и водни течения и площи;
- реконструкция и модернизация на парковата инфраструктура;

- опазване на културно-историческото наследство;
- научни изследвания и мониторинг;
- обучение и възпитание на подрастващите;
- връзки с обществеността, НПО и медиите;

Всички изброени до тук приоритети са подчинени на идеята за устойчиво развитие и ще бъдат принос към Областния и Националния план за регионално развитие, като съставни на програмата за развитие на Северен Централен планов район.

4. СЪДЪРЖАНИЕ И ОБХВАТ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗМ “КАЙЛЪКА”

С оглед предприемане на необходимите действия за приемане, утвърждаване и правна регламентация на проектната готовност, за задоволяване на всички изтъкнати вече нужди, трябва да съдържа следния минимум от проекти:

- “Кадастрален план на Защитена местност “Кайлъка”, съгласно чл. 35 от Закона за кадастъра и имотния регистър.
- Специализирани карти по чл. 32, ал. 1, т. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър и чл. 54 от ЗЗТ.
- План за управление на защитена местност “Кайлъка”, съгласно чл. 58, ал. 2 от ЗЗТ.
- Подробен устройствен план / ПУП / съгласно чл. 112, ал. 2 т. 1 от ЗУТ / Закона за устройство на територията /
- Ландшафтноустройствен проект на ЗМ “Кайлъка” с фази: ландшафтна таксация, инвентаризация на горите и земите от поземления и горския фондове, геодезически и др. измервания и проучвания.
- Зониране и функционално предназначение на зоните, режими и норми.
- Технологични проекти / в работна фаза /, планове и програми за всички съпътстващи дейности по ремонт, преустройство, модернизация, изграждане и т.н. които ще бъдат посочени в Плана за управление.

А. ФАЗА ПРОЕКТНИ ПРОУЧВАНИЯ

Описание и оценка на Защитена местност “Кайлъка” гр. Плевен

Обща информация

- 1.1. Местоположение и граници
- 1.2. Площ на обекта и на включената в него защитена територия
- 1.3. Законов статут
- 1.4. Собственост
- 1.5. Управленска структура
- 1.6. Съществуващи проектни разработки
- 1.7. Съществуващо функционално зониране

Характеристика на абиотичните фактори

- 1.8. Климат
- 1.9. Геология и геоморфология
- 1.10. Хидрология и хидробиология
- 1.11. Почви

Биологична характеристика

- 1.12. Екосистеми и биотопи
- 1.13. Растителност
- 1.14. Флора
- 1.15. Фауна

Културна и социално-икономическа характеристика

- 1.16. Ползване на обекта и социално-икономически аспекти
- 1.17. Настоящо ползване на прилежащите територии

- 1.18. Културно-историческо наследство
- 1.19. Ландшафт
- 1.20. Състояние на компонентите на околната среда
- 1.21. Екологична оценка
- 1.22. Социална и икономическа оценка
- 1.23. Потенциална стойност на защитената територия
- 1.24. Потенциални възможности на защитената територия

Норми, режими и условия за осъществяване на дейностите

- 1.25. Зониране и функционално предназначение на зоните
- 1.26. Режимы и норми

***Цялостен ландшафтноустройствен проект с фази:** Ландшафтна таксация, инвентаризация на горите и земите от Поземления и горския фонд, геодезически и др. измервания и проучвания, цифров модел.*

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Картен материал: Да се разработи върху основа 1: 5000 и се приложат в подходящ мащаб следните карти:

- 1. Карта по видове собственост
- 2. Карта на скалния фундамент и карта на релефа
- 3. Карта на хидрографската мрежа, обединена с карта за пригодността на водите съобразно моментната им категория
- 4. Карта на почвите
- 5. Карта на екосистемите, приоритетни местообитания и видове
- 6. Карта на типовете месторастения
- 7. Карта на насажденията и земеделските култури
- 8. Карта по насоки на мероприятията за горскодървесната растителност и за трайно ползване на земеделските земи
- 9. Карта на ландшафтите
- 10. Карта на функционалното зониране и режими
- 11. Карта на туристическите маршрути, обекти за рекреация, спорт и услуги
- 12. Карта на културно-историческото наследство

Б. ФАЗА РАБОТНИ ПРОЕКТИ

- 1. Трябва да се изготвят работните проекти по ландшафтноустройствената част както следва:

Надлъжни профили

Напречни профили и планировки

Изчисления и оразмерявания

Архитектурни проекти за паркови елементи, детйли, арки др. съоръжения, постройки и т.н.

Атракционен център

Изложбен център

Алпинеум, ботанически и зоокът

Алейна мрежа, цветна алея, водни огледала и пр.

Други.

- 2. Технологични проекти за съпътстващите съоръжения и дейности, като:

Проект за водохващане, мрежа и съоръжения за ползване на минерална вода в парка

Проект за почистване на язовирите и коритото на река Гученица

Проекти за освежаване, реконструкция, монтаж на съществуващи паркови съоръжения и малки постройки

Други.

5. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗМ “КАЙЛЪКА”

Различните фази на изготвяне на проектите ще бъдат обезпечени финансово от различни източници, съгласно ЗЗТ – частни, национални, местни и външни източници.

1. НФОО към МОСВ
2. Национален фонд “Българска гора” към МЗГ.
3. Соствениците на земи, включени в защитената местност.
4. Външни източници – програми на ЕС, след включване на различните проектни фази в предстоящите Актуализации на Общинската стратегия на гр. Плевен и Областния план за регионално развитие на Област Плевен за периода 2003 – 2006 г.
5. Такси по чл. 75 от ЗЗТ / такса “Природа”/. Таксата е годишна и се определя според вида на имота. Заплаща се еднократно с данъка върху недвижимите имоти от техните собственици, а при учредено вещно право на ползване – от ползвателя.
6. Суми, събрани по чл. 86 от ЗЗТ – За причинени щети на защитените територии, виновните лица заплащат обезщетения по тарифа, определена от Министерски съвет.
7. Суми от глоби и санкции, събирани по реда на този закон.
8. Дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица.

Съгласно чл. 74 ал. 2 от ЗЗТ, събраните средства се разходват за:

1. Изготвяне на планове за управление
2. Поддържане и възстановяване на редки и изчезнали растителни и животински видове и на техните местообитания
3. Изграждане и поддържане на посетителски центрове;
4. образователни програми; научни изследвания и мониторинг;
5. Подпомагане на собствениците на гори, земи и водни площи в защитените територии, за извършване на възстановителни, поддържащи и други природозащитни дейности в тях.
6. Други дейности, свързани с управлението и контрола на защитените територии;

ГРАЖДАНСКО ДРУЖЕСТВО “ВЪЗРАЖДАНЕ КАЙЛЪКА” ГР. ПЛЕВЕН